

Normatif Olmayan Cinsiyet Sözlüğü

AGDISTIS

Emotional Intelligence and intervention in non-normative behaviour and gender bullying.

2022-1-ES01-KA220-SCH-000087432

Dilin Tanımları ve Sınırlamaları

Co-funded by
the European Union

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak ifade edilen görüşler ve fikirler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmaz. Ne Avrupa Birliği ne de EACEA bunlardan sorumlu tutulamaz.

Cinsiyet ve cinsellik etrafındaki dil, Okullarda Çocuklar ve Ergenlerde Cinsiyet ve Cinsel Yönelim Çeşitliliği Kararı yazılırken bile hızla evrimleşmeye devam ediyor. Cinsellik ve cinsiyetle ilgili karmaşık yapılara ilişkin anlayışımız evrimleştikçe kelimeler ve tanımları değişir veya rafine hale gelir. En doğru, saygılı ve yararlı kelimeleri veya ifadeleri kullanmak, bu kararı uygulamada önemli bir hedeftir.

Terminolojinin ne kadar hızlı değiştiği göz önüne alındığında, aşağıdaki **terimler ve tanımlar** listesi bile gelecekte önemli bir değişime uğrayabilir. Bu nedenle, karar taslağı hazırlayanlar, kararda ve destekleyici belgelerinde görünen terimlere ilişkin mevcut anlayışlarını açık ve bilinçli bir şekilde ifade etmenin önemli olduğuna karar verdiler:

Kelime	Tanım
ASEKSÜEL	Cinsel çekim hissetmeyen veya cinsel aktiviteye karşı az ilgi duyan kişi.
ZORBALIK	Güç dengesizliğiyle belirginleşen istenmeyen, tekrarlayan ve saldırgan davranış. Fiziksel (örn. vurma), sözlü (örn. isim takma veya tehdit etme), ilişkisel (örn. söylenti yayma) ve elektronik (örn. mesajlaşma, sosyal ağlar) dahil olmak üzere birden fazla biçim alabilir. (Rossen & Cowan, 2012).
CISGENDER	Doğumda kendilerine atanan cinsiyet, bedenleri ve cinsiyet kimlikleri arasında uyum olan bireyleri tanımlamak için "transgender olmayan" veya "biyolojik erkek/biyolojik kadın" terimlerinin yerine kullanılır. (Schilt & Westbrook, 2009).
DSD	Bazı tıp uzmanları ve toplum üyeleri tarafından interseks ve cinsiyet gelişimindeki farklılıkları tartışmak için kullanılan bir terim olan "cinsiyet gelişimi bozuklukları" nı ifade eder. interseks için girişe bakın.
TOPLUMSAL CİNSİYET	Belirli bir kültürün bir kişinin biyolojik cinsiyetiyle ilişkilendirdiği tutumlar, duygular ve davranışlar. Kültürel beklentilerle uyumlu davranışlara cinsiyet normatifi denir; bu beklentilerle uyumsuz olarak görülen davranışlar cinsiyet uyumsuzluğunu oluşturur. (APA, 2012).

Kelime	Tanım
CİNSİYET İFADESİ	Bireyin sunumu – fiziksel görünüm, giyim tercihi ve aksesuarlar dahil – ve cinsiyet veya cinsiyet rolünün yönlerini ileten davranış. Cinsiyet ifadesi bir kişinin cinsiyet kimliğine uygun olabilir veya olmayabilir.
CİNSİYET ÇEŞİTLİLİĞİ	Bir kişinin cinsiyet kimliğinin, rolünün veya ifadesinin belirli bir cinsiyetten insanlar için öngörülen kültürel normlardan farklılaşma derecesi. Bu terim, belirli bir kültürel norma atıfta bulunmadan, cinsiyet uyumsuzluğundan (Gender Spectrum, t.y.) daha onaylayıcı ve potansiyel olarak daha az damgalayıcı bir şekilde insanları tanımlamanın bir yolu olarak giderek daha popüler hale geliyor.
CİNSİYET DİSFORİSİ	Bir kişinin cinsiyet kimliği ile doğumda atanan cinsiyeti arasındaki tutarsızlıktan kaynaklanan rahatsızlık veya sıkıntı – ve ilişkili cinsiyet rolü ve/veya birincil ve ikincil cinsiyet özellikleri (Fisk, 1974; Knudson, De Cuypere ve Bockting, 2010). Sadece bazı cinsiyet uyumsuz kişiler hayatlarının bir noktasında cinsiyet disforisi yaşarlar (Coleman ve diğerleri, 2011).
CİNSİYET KİMLİĞİ	Kişinin kendisini erkek, kadın veya başka bir şey olarak hissetmesi (APA, 2011). Kişinin cinsiyet kimliği ve biyolojik cinsiyeti uyuşmadığında, kişi kendini transgender spektrumunda tanımlayabilir (APA, 2012; Gainer, 2000).
Cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim farklı yapılarıdır. Trans bireyler, cinsiyetsiz bireyler gibi, erkeklere, kadınlara, her iki cinsiyete veya hiçbir cinsiyete karşı cinsel yönelimli olabilirler ve çoğu insan gibi, genellikle cinsiyet kimliklerini (kendilerini kim olarak hissettikleri) ve cinsel yönelimlerini (kime ilgi duydukları) ayrı olgular olarak deneyimlerler (Bockting & Gray, 2004; Chivers & Bailey, 2000; Coleman, Bockting & Gooren, 1993; Docter & Fleming, 2001; Docter & Prince, 1997). Birçok trans birey, bir noktada cinsel çekimlerinde bir değişim deneyimler (Daskalos, 1998; Meier, Pardo, Labuski & Babcock, 2013), bu da cinsel yönelimin daha önce düşünülenlerden daha dinamik olabileceğini gösterir.	
CİNSİYET UYUMLU	Cinsiyet ifadesi, cinsiyet kimliği veya cinsiyet rolü, atanan doğum cinsiyetleriyle ilişkili cinsiyet normlarından farklı olan bireyleri tanımlamak için kullanılan sıfat ve şemsiye terim. Transgender ve cinsiyet uyumsuz topluluğun alt grupları, renk topluluklarında cinsiyet uyumsuz kimliğini tanımlamak için kullanılan "merkez eril" terimi gibi, deneyimlerini ve kültürlerini temsil etmek için özel bir dil geliştirebilirler.

Kelime	Tanım
CİNSİYET ROLÜ	Belirli bir kültürde bir erkek/adam/erkek veya bir kız/kadın/dişi olmakla ilişkilendirilen görünüm, kişilik ve davranış örüntüsü. Bir kişinin cinsiyet rolü, kişinin doğumda atanan cinsiyetine göre beklenenlere uyabilir veya uymayabilir. Cinsiyet rolü ayrıca kişinin içinde yaşadığı sosyal role (örneğin, bir kadın, bir erkek veya başka bir cinsiyet) de atıfta bulunabilir; bazı rol özellikleri, belirli bir kültür ve zamanda kızlar/kadınlar veya oğlanlar/erkeklerle ilişkilendirilenlere uyarken diğerleri uymayabilir.
CİNSİYETSİZ	Cinsiyet kimliği cinsiyet ikiliğinin dışında kalan kişi (yani, hiçbir cinsiyetle veya her iki cinsiyetle özdeşleşen). Cinsiyetsizler ayrıca tanımlayıcı olarak "cinsiyet akışkanlığı" terimini kullanabilirler ancak genellikle "transgender" terimini reddederler çünkü bu terim bir cinsiyet kategorisinden diğerine geçişi ima eder.
İNERSEKS	Fiziksel cinsiyet özelliklerinin atipik gelişimiyle ilişkili durum yelpazesi (APA, 2006). İnterseks bireyler, tipik kadın veya erkek görünümüne uymayan kromozomlar, genital organlar ve/veya gonadlarla doğabilirler (2013). Bu durumların bazı örnekleri arasında belirsiz dış genital organlar, vücudun cinsiyetle ilgili hormonlara tipik olarak yanıt verememesi ve dış genital organlar ile iç üreme organları arasındaki tutarsızlık yer alır (APA, 2006). 2006'dan beri, tıp ve araştırma topluluğu cinsiyet gelişimi bozuklukları terimini kullanmaktadır. Bu terim, kromozomal, gonadal veya anatomik cinsiyetin atipik gelişimiyle karakterize edilen konjenital durumları ifade eder (Houk, Hughes, Ahmed, Lee ve Uluslararası İnterseks Mutabakat Konferansı Katılımcıları için Yazma Komitesi, 2006). Bu durumların hastalıklı veya patolojik olarak görülmesini önlemek için alternatif bir terim - cinsiyet gelişimi farklılıkları (DSD) - önerilmiştir (Wisemann, Udo-Koeller, Sinnecker ve Thyen, 2010). Çeşitli terminoloji tercihlerini kapsayabilmek için, Okullarda Çocuklar ve Ergenlerde Cinsiyet ve Cinsel Yönelim Çeşitliliği Kararı, bu topluluğun parçası olan bireylerden bahsederken interseks/DSD terimini kullanmaktadır.

Kelime	Tanım
PANSEKSÜEL	"Akademi dışındaki dünyada cinsel kimlik (ve cinsel yönelim) terimi olarak en yaygın kullanılan terim, 'biseksüellik'e benzer, ancak trans insanları daha çok kapsayan bir terimdir. Ayrıca 'biseksüel' terimindeki ima edilen cinsiyet ikiliğinin farkında olduğunu gösterir." (Elizabeth, 2013, s. 333). 'Biseksüellik' genellikle birden fazla cinsiyete (kadınlar+cinsiyet akışkanlığı, erkekler+cinsiyet akışkanlığı, erkekler+kadınlar vb.) ilgiyi belirtirken, 'panseksüellik' genellikle cinsiyetten bağımsız ilgiyi tanımlar.
İTME	Okul personelinin teşvikiyle, genellikle okulun bir performans hedefine ulaşmasını sağlamak veya okul içindeki aksaklıkları azaltmak için veya okulun öğrenciyi çok fazla sorunlu olarak görmesi nedeniyle mezuniyetten önce okulu bırakan öğrenci. Bu terim, bireysel davranış üzerindeki kurumsal etkiyi vurgulamak için "okul terk etme"nin zıttıdır (Gençlik Bilgisi Bul, t.y.).
KUIR	Bireylerin baskın toplumsal normlara uymayan bir cinsel yönelimi, cinsiyet kimliğini veya cinsiyet ifadesini tanımlamak için kullanabilecekleri şemsiye terim. Tarihsel olarak, aşağılayıcı veya küçümseyici bir terim olarak kabul edilmiştir ve terim bazı bireyler tarafından olumsuz niyetlerle kullanılmaya devam edebilir. Yine de, bugün birçok LGBT birey bu etiketi tarafsız veya olumlu bir şekilde benimliyor (Russell, Kosciw, Horn ve Saewyc, 2010). Bazı gençler kendilerini erkek ve kadın cinsiyet ikilikleriyle veya lezbiyen, gey ve biseksüel cinsel yönelimlerin dayattığı algılanan kısıtlamalarla sınırlamaktan kaçınmak için bir kimlik terimi olarak 'kuir'i benimseyebilir (Rivers, 2010).
SORGULAMA	Cinsel yönelimini veya cinsiyet kimliğini keşfetmekte olan kişilere yönelik bir kimlik etiketi olup, kimlik oluşumu açısından moratoryum durumundadır.
CİNSİYET	Kişinin biyolojik durumu ve tipik olarak erkek, kadın veya interseks olarak kategorize edilir. Cinsiyet kromozomları, gonadlar, iç üreme organları ve dış genital organlar dahil olmak üzere biyolojik cinsiyetin bir dizi göstergesi vardır. (APA, 2012).
CİNSİYET ATAMASI	Bir bebeğin erkek veya kız olarak ilk kategorilendirilmesi.

Kelime	Tanım
CİNSEL YÖNELİM	<p>Kişinin cinsel ve romantik olarak ilgi duyduğu kişilerin cinsiyeti. Cinsel yönelim kategorileri genellikle kişinin kendi cinsiyetinden olanlara (eşcinsel erkekler veya lezbiyenler), diğer cinsiyetten olanlara (heteroseksüeller) ve her iki cinsiyetten olanlara (biseksüeller) ilgi duymasını içerir. Bazı insanlar cinsel yönelimleri açısından panseksüel veya kuir olarak tanımlanırlar, bu da cinsel yönelimlerini yalnızca "erkek" ve "kadın" cinsiyet ikiliğinin dışında tanımladıkları anlamına gelir. Bu kategoriler yaygın olarak kullanılmaya devam ederken, araştırmalar cinsel yönelimin her zaman bu tür tanımlanabilir kategorilerde görünmediğini ve bunun yerine bir süreklilikte gerçekleştiğini öne sürmektedir (Kinsey, Pomeroy, Martin ve Gebhard, 1953; Klein, 1993; Klein, Sepekoff ve Wolff, 1985; Shively ve DeCecco, 1977). Ayrıca, bazı araştırmalar cinsel yönelimin bazı insanlar için akışkan olduğunu göstermektedir; Bu durum özellikle kadınlar için geçerli olabilir (örn. Diamond, 2007; Golden, 1987; Peplau & Garnets, 2000).</p>
TRANSSEKSÜEL	<p>Cinsiyet kimliğindeki farklılıkları kapsayan, kişinin atanmış biyolojik cinsiyetinin hissedilen kimliğiyle uyuşmadığı şemsiye terim. Bu şemsiye terim, erkek veya kadın olarak tanımlandıkları ikili bir cinsiyet yapısına uymadıklarını hisseden kişileri içerir. Bu kategorideki bireyler yanlış cinsiyette olduklarını hissedebilirler, ancak bu algı cerrahi veya hormonal yeniden atama isteğiyle ilişkili olabilir veya olmayabilir (Meier & Labuski, 2013).</p>

Yazarlar

© Eylül 2023 - INDEPCIE, Mehmet Sinan Dereli Ortaokulu, Skill Up Srl, VAEV R&D, Colegio Séneca S.C.A, Yüksek Öğrenim Enstitüsü "Margherita Hack".

Bu yayın, Erasmus + Projesi "AGDISTIS - Duygusal Zeka ve norm dışı davranışlara ve cinsiyete dayalı zorbalığa müdahale" kapsamında Avrupa Komisyonu'nun mali desteğiyle gerçekleştirilmiştir, No. 2022-1-ES01-KA220-SCH-000087432

Atıf, aynı koşulda paylaşım

(CC BY-SA): Malzemeyi herhangi bir ortamda veya formatta Paylaşma, kopyalama ve yeniden dağıtma ve Uyarılama, yeniden düzenleme, dönüştürme ve herhangi bir amaç için, hatta ticari amaçlar için bile üzerine inşa etme özgürlüğüne sahipsiniz. Lisans veren, aşağıdaki şartlar altında lisans şartlarına uydunuz sürece bu özgürlükleri geri alamaz:

Atıf - uygun krediyi vermeli, lisansa bir bağlantı sağlamalı ve değişiklik yapıp yapılmadığını belirtmelisiniz. Bunu makul bir şekilde yapabilirsiniz, ancak lisans verenin sizi veya kullanımınızı onayladığını ima eden hiçbir şekilde yapamazsınız. ShareAlike- Malzemeyi yeniden düzenler, dönüştürür veya üzerine inşa ederseniz, katkınızı orijinalle aynı lisans altında dağıtmalısınız. Ek kısıtlama yok - yasal şartları uygulayamazsınız.

Co-funded by
the European Union

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak ifade edilen görüşler ve fikirler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmaz. Ne Avrupa Birliği ne de EACEA bunlardan sorumlu tutulamaz.